Секція 3. Формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства

Палагута І.В., викладач кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (м. Умань, Україна)

Роль особистісно – діяльнісного підходу у навчанні іноземних мов студентів немовних спеціальностей

Протягом довготривалого розвитку педагогіки, тривали пошуки механізмів впливу на суб'єкти навчального процесу. В результаті було виявлено традиційний підхід, який успішно реалізувався протягом багатьох століть.

В науковій літературі термін «підхід до навчання» вживається у таких значеннях:

- як сукупність прийомів і способів навчання;
- як стратегія навчання;
- як певна позиція, в основі якої лежить одна вигідна ідея.

Однак на сучасному етапі, традиційний підхід втрачає свою дієвість, володіння великою кількістю інформації втрачає свою цінність, оскільки інформація втрачає свою актуальність. Важливість мають не лише знання, а вміння їх застосовувати, самостійно добувати та передавати інформацію. Тому, все це вимагає змін характеру навчального процесу і способів діяльності суб'єктів.

Процес навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей дуже складний процес. Навіть якщо застосувати найсучасніші методи, не завжди можна гарантувати ефект.

Для успішного володіння іноземною мовою необхідно створити сприятливе навчально – виховне середовище, яке передбачає врахування особистих інтересів та індивідуальних особливостей студентів, а також створення сприятливих умов для навчання.

Найбільш ефективним способом у вирішенні цих завдань є особистісно–діяльнісний підхід. Особистісно – діяльнісний підхід був вперше запропонований Д. Дьюї. Значний внесок зробили Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Н. Алексєєв, О. Бондаревська, В. Сєріков [1.,40].

В особистісно - діяльнісному підході викладач і студенти виступають рівноправними у навчальному процесі, проте їх ролі і функції залишаються рівноправними. О. Леонтьєв та С. Рубінштейн вважають, що передумовою навчальної діяльності виступає потреба. Тому, головною метою для викладача є формування у студентів не тільки комунікативних і навчально-пізнавальних потреб, а його власної потреби у створенні ним способів і прийомів навчальної діяльності, у засвоєнні нових знань [2.,86].

Відповідно до особистісно - діяльнісного підходу, викладач виконує 2 ролі:

- директивну;
- не директивну.

Директивна роль, іншими словами – контролююча роль, яка поступово втрачає свою пріоритетність. Проте контроль викладача залишається важливим моментом навчання. Актуальною залишається директивна роль викладача як організатора, яка проявляється у плануванні заняття, у наданні студентам можливості реалізувати себе на занятті.

Більш високі вимоги висуваються у особистісно - діяльнісному підході до виконання не директивних ролей, які поступово стають домінуючими у діяльності

викладача. Це ролі консультанта, партнера, організатора навчальної співпраці між викладачем і студентом.

На підставі теоретично вивченої проблеми і експериментальних досліджень можна визначити 3 принципи, на яких побудований особистісно - діяльнісний підхід:

- принцип еврилогізації, які полягає у визнанні як провідної у професійному розвитку та самовизначенні особистості студента, саме продуктивно творчої діяльності і соціальної поведінки (про це свідчать погляди видатних психологів О.Леонтьєва, Г.Костюка).
- принцип варіативності, який передбачає розвиток варіативного мислення студентів, розуміння можливостей різних варіантів вирішення завдань, порівняння їх і знаходження різних варіантів;
- принцип аксіологічний, який полягає у навчанні студента бачити те спільне, що не тільки об'єднує людство, а й характеризує окрему людину[3., 97]

Організацію викладання іноземної мови студентам немовних спеціальностей на основі особистісно - діяльнісного підходу можна вважати найбільш оптимальною і ефективною умовою навчання.

Список використаних джерел:

1. Зимняя И.А. Пед. псих.: [учебник] / И.А.Зимняя.- М.: Логос,2000.- 384с.
2. Алексєєв Н.А. Личностно- ориентированое обучение : вопросы, теории и практика: Монография / Н.А.Алексєєв.- Тюмень: Изд- во ТГУ, 1997.- 216с.
3. Зєня Л.Я. Навч. ін.м. у ст.-проф. школі.: лекц. – практ. курс : [посібник для студ. вищ. навч. закладів] – Горлівка: Вид- во ГДПІМ , 2008.- 340 с.
4. Плигин А.А. . Личностно- ориентированое образование : история и практика : Монография / А.А. Плигин. – М.: КСП, 2003.- 432с.